

# Första Afdelningen.

---

## Första Kapitlet.

### Den väntade sonen.

Den 23 December 1865 rädde stor liflykhet på Tavastehus' järnvägsstation. Detta härledde sig ej af nyfikenhet att få se någonting utomordentligt, ty anledningen till folkmassan på perrongen härledde sig af det väntade, aftontågets ankomst.

I mångens ögon är detta ej någon betydande tillörelse, emedan det är en så alldaglig sak. Men den må lå taga i betraktande, att sedan år 1865 tjugofem långa år passerat, under hvilken tid mycket gestaltat sig helt annorlunda, mycket förbättrats och tillkommit.

Den första järnvägen i Finland byggdes 1862 och sträckte sig från Helsingfors till Tavastehus. Att få se den frustande anghästen, de många vagnarna, den snabba farten och allt annat var ju därför någonting nytt och

rende

sunderbart, värdigt att omfala.

Denna myfikenhet hade ej så synnerligen förminskats under de tre årens förlopp.

Även denna afton sågos oaktadt kölden och den bitande nordavinden en Tjugo à Tjugofem personer vandra fram och åter på stationshusets perrong.

Bland andra utmärkte sig ett ~~gamalt~~<sup>äldre</sup> par, som o-fäligt spatserade på plattformen.

Mannen hade sin fellskrage uppviken, så att ingenting annat än näsan och de små lifliga ögonen kunde urskiljas af ansigtet så ofta paret kom i närheten af den enda lykta, som med ett fladdrande sken upplyste en liten plats omkring sig.

Oronnens höga, ehuru något böjda gestalt stack märkbart af mot hustruns låga och satta. Hon <sup>var klädd i</sup> bar en sidenkappa och hade på hufvudet en skinnmossa, från hvilken ett tjockt, mörkt flöt nedfall och betäckte hela ansigtet.

De gingo tysta arm i arm. Hvardera hade sina egna tankar att sysselsätta sig med.

— Johan, sade slutligen det lilla fruntimret, jag orkar ej gå mera.

— Så skola vi sätta oss, kära Vilhelmina, svarade mannen fryntligt.

Han förde sin hustru till en bänk och satte sig vid hennes sida.

— Har du det bra nu, kära Vilhelmina? frågade han därpå med ungdomlig artighet.

— Jo, tack, min vän! svarade hustrun.

De sutto en stund tysta. Den gamla mannen såg sig oförligt omkring och tog slutligen fram sin klocka.

— Hvad den tiden går långsamt, yttrade han, när man väntar på någon!

— Ack ja! genmätte hustrun; hvad är klockan, Johan?

— Blott tio minuter före tio.

— Således ännu tio minuter kvar!

Fru Vilhelmina suckade.

— Men då denna tid är förliden kunna vi glädja oss åt vår älskade Eduards hemkomst, sade hennes man.

— Ack, om han redan vore här!

I detsamma gick en man, hvars pels var försedd med uniformsknappar, förbi dem.

— God afton, herr stationsinspektör! ropade den gamle herren från bänken.

Den tillropade vände sig hastigt om och närmade sig paret.

— Hvad ser jag! Herrskapet Gylden här! utropade stationsinspektören, i det han aftog hatten och helsade på frun. Jag hoppas fru Gylden är vid god hälsa?

— Tack, herr Grönström, jag mår verkligen utmärkt bra nu förtiden, svarade fru Vilhelmina. Huru står det till med herr stationsinspektören själf?

— Bra som alltid, min fru, genmätte denne blygde.

— Ni är lycklig, herr Grönström! inföll herr Gylden, jag har min gamla gikt i benen, jag.

— Men ni bibehåller dock städse ert goda humör, herr Gylden, sade stationsinspektören; och det är det värsta att förlora.

— Ja, hvad skall man göra! sade han; <sup>skastande</sup> inte ska jag väl sitta och gråta hela dagen heller!

— Det vore bedröfligt, min vän! tillade fru Gylden. Men hvad är klockan?

— 9, 54, svarade herr Grönström, i det han såg på sitt ur. Herrskapet väntar någon? kanske herr Gyldens kusin från Helsingfors?

— Nej, inte honom, svarade herr Gylden.

— Förs jag fråga hvem?

— Vår son, Eduard, skall komma med aftontåget upplyste fru Vilhelmina.

- 4.
- Ah, herr Eduard! Hvar har han då varit?
- Koss, vet ej herr Grönström det?
- Nej, min fru!
- Nå ja, det är ju ej så underligt heller, kära Ulrikelmina! inföll hennes man. Tro du hela världen känner till oss och våra angelägenheter? Eduard har varit utrikes rest.
- Utrikes! utropade stationsinspektoren.
- Ja visst, svarade herr Gylden; det är nu ett år ungefärligen sedan han for.
- Han reste i våras, tillade fru.
- Ett helt år, sade stationsinspektoren, kostar bra mycket, då man är på resor?
- Javisst, glemde den gamla Eduards fru, kostar det pengar. Åttatusen mark har jag betalat för honom sedan.
- Åttatusen! det var ju enormt!
- Den tiden var en sådan summa ofantlig för en andra klassens stationsinspektör, hvars lön var högst liten.
- Hvad det dröjer länge, innan tåget kommer! suckade den oroliga modern.
- Ja, jag förvånar mig öfver ..., sade herr Grönström och tog fram sitt ur. Hvad vill det här säga? Klockan är tio på sekunden och tåget är ej anlänst!
- Hvad säger ni? utbrast fru Gylden ängsligt.
- Hårne mitt ur skulle gå orätt? mumlade stationsinspektoren.
- Jag skall jämföra med mitt, sade herr Gylden. Ja minsann! Klockan är några sekunder öfver tio!
- Öfver tio! mumlade den arma modern förkrossad.
- Lugna er, min fru, uppmuntrade herr Grönström. Kanske har det försinkat sig.
- Hvad kan ha hänt? frågade herr Gylden något oroligt.
- Tåget har väl försenats, ehuru detta aldrig ännu

känöt under min tid, menade stationsinspektoren.

— Ack, Eduard, Eduard! Ingen olycka måtte väl ha träffat honom! klagade fru Gylden.

— Låt oss hoppas det bästa, kära Vilhelmina, sugnade hennes man.

Stationsinspektör Grönström blickade spejande ut utåt banan.

— Ingenting syns? frågade modern.

— Nej, på min ära, fru Gylden.

— Klockan är 10,6, upplyste herr Gylden.

— Detta är besynnerligt! mumlade Grönström, högt orolig. Ursäkta, mitt härrskap, men jag måste hem er.

— Min Gud! Det är då farligt, oroväckande? frågade den stackars frun.

— Det beror på, adieu, fru Gylden, adieu, mitt härrskap! kelsade stationsinspektoren med hatten i hand.

— Adieu, herr Grönström!

— Kanste vi träffas ännu i dag, tillade herr Gylden. Stationsinspektören afluksnade sig.

— Johan, Johan, hvad jag är orolig! sade fru Vilhelmina.

— Kanste det ej är så farligt, som vi fru, förmodade hennes man.

— Nej, nej! Min Gud, hvad kan ha hänt!

— Kanste det är bäst att vi ta oss en promenad, föreslog herr Gylden för att leda sin hustru för andra tankar.

Hon tog sin mans arm, och de började åter sin promenad på perrongen.

Klockan blef 10,15, half elva, utan att något signal hördes af.

Kölden tilltog, likaså blåsten.

Fru Gylden klagade och frågade, och hennes man svarade så godt han kunde. Opphörligt såg han på klockan,

som sluthigen närmade sig elva.

Nu blef äfven han Fröstlös.

— Nej, det här går inte! Någonting har bestämt in-  
träffat. Men hu! hvad det är kallt! Jag Frös, Vilhel-  
mina, att vi borde gå hem. Gikten börjar rasa i mina  
ben.

— Som du vill, Johan, svarade hon, alldeles fortvif-  
lad.

— Så kom då!

De följdes åt genom den lilla Prädgården vid stationen  
och kommo ut på landsvägen.

Tysta gick de gamla makarna vid hvarandras sida.  
Det var kanske första gången i lifvet de kände en så föran-  
de oro!

Slötslyt ryckte hustrun Till och stannade.

— Tyst! Hvad var det? utbrast hon.

En gäll, långdragen hvissling hördes.

— Tåget, tåget! ropade mannen. Låt oss skynda  
tillbaka!

Hoppet förde dem framåt på sine maktige vingar.

De anlände helt andrutna Till stationen på sam-  
ma gång lokomotivet åtföljot af en hel rad vagnar brö-  
sade fram och ~~stannade~~<sup>sakta farten</sup> vid perrongen.

Det gamla paret frångde sig fram mellan människor-  
na Till den enda andra klassens kupé, som fanns  
i linien.

I samma ögonblick stannade tåget, och kondukto-  
ren gick att öppna vagnsdörrarna.

Han närmade sig andra klassens kupén, satte ny-  
ckeln i en af dörrarna och öppnade.

En man steg ur och blickade omkring sig.

— Eduard! utropade fru Gylden, hvans modersö-  
ga genast känt igen sin son.

— Fader! moder! ropade den unge mannen  
och sprang i deras öppnade armar.

## Andra Kapitlet.

### Hemmet.

Molnen hade skingrats. Millioner stjärnor blänkte på det klara himlakvalfvet, och i midtland dessa tronade man en lik en drottning bland omgifven af sina sändersåtar, och kastade sitt frodska ljus på den halva af jordklotet, där äfven vårt kära Finnland är beläget.

Snön knarrade under våra tre vandrares fötter. Kölden blef allt skarpare, men vinden saktade sin fart.

Lifligt samtalande gingo våra tre vänner framåt på landsvägen, föräldrarna på hvar sin sida om den kära sonen, och åtföljdes af en liten gosse, som på en stolpkäppe sköt fram för sig Eduards kollys.

Moderen bad supphörligen, att Eduard skulle omtala, hvad som förbröjt fäget, och denne lofvade att göra det — men först följande dag.

— Du har då något särskildt skäl, Eduard? frågade fru Gylden nyfiskt.

— Om du så vill, mamma, svarade Eduard rendrökande.

— I himlens namn, jag förstår dig ej, min son, utropade moderen lifligt.

— Kära mamma, var bara lugn. I morgon vill jag berättat dig allt.

— Var ej så enträgen, Vilhelmina, inföll herr Gylden, du ser ju, att Eduard missstycker det.

— För all del, pappa, tala ej så! Mamma är ju blott orolig för mig, sade sonen och tryckte kärleksfullt moderns hand.

— Ja, min gosse, genmålde fru Gylden, du får göra som du vill... Men berättat oss nu något från din resa.

- Snälla mamma, blif ej ledsen —
- Hvarför det, min kära Eduard?
- Hvad menar du, min gosse? Tillade fadern.
- Ack, får jag säga ett par ord —?
- Gärna, min älskling.
- Jag känner mig förtä efter resan, sade Eduard långsamt.

Herr Gylden återstade.

- Ack, hvad jag är fanlös, min kära, kära gosse! utbrast fru Gylden själfförebärande
- Tala ej om den saken, min mor!
- Kan du förlåta mig, Eduard?
- Hvad säger du, mamma? Hvad skall jag förlåta dig? Ingenting.
- Du är den bästa gosse på jorden, Eduard! utropade modern stött.

— Och du är den bästa moder på jorden, mamma!

— Jag hoppas du ställt i ordning supén, Vår Vilhelmina? inföll herr Gylden, afbrytande det känslsamma samtalet.

— Låt mig nu tala med Eduard, Johan, när jag inte sett honom på ett år, sade modern förbärande.

— Ja, pappa, låt oss vara nöjda och glada, Tillade sonen.

— Som i vifven, puttrade fadern och indrogs så småningom i samtalet.

Man hade nu anländt till själva staden.

Eduard såg sig omkring åt alla sidor och blickade så förtjust på de små, låga Fräkusen, hvilka belystes af månen.

— Huru allt är gammalt och bekant! utropade den svärmiske ynglingen, och dock så nytt, så ovanligt. Mycket har jag sett på mina resor, mycket stort och härligt, men ingenting kan ändå jämföras med hembygdens enkla behag! O moder, det



är som du alltid har sagt, att då först, när man sett annat, då först kan man rätt uppskatta och värdera sitt eget!

Moderen och fadern hörde förtjusta på sin son och tå-  
to honom utan afbrott förtjara med sina poetiska uttju-  
telser.

Herr Gylden's far hade varit bokhandlare, och hans  
son hade Fräöt i samma fotspår. Redan som liten hade  
Johan visat stor kåg för läsning, och han hade fått  
tillfredsställa sin lust i sin faders bibliotek. Men illa  
nog hade denne ej haft tid att väja sin son en passan-  
de läsning, utan han fick sluka i sig allt hvad han  
kom öfver. Följden, ehuru den ej varseblefs af Johans fa-  
der, så sonen gick framåt i skolan, var emellertid ~~det~~  
den, att Johan blef allt egensinnigare, kallare och här-  
sare mot systern och fader. Moderen hade dött, då yng-  
sta barnet föddes, eller ungefärligen fem år efter Johans,  
äldsta sonens, födelse. Redan vid sextonårs ålder hade  
denne förälskat sig i Vilhelmine, dottern till en förmö-  
gen handlande en gros. Kärleken hade gjort Johans hjärta  
mjukare och hans sinne mildare, och då han, blifven stu-  
dent vid 17 års ålder, fick öfvertaga sitt faders bokhandel  
och gifte sig med sin utvalda, förvandlades han mycket  
till sin karaktär. Han blef den ärlaste och bästa men-  
niska i djupet af sitt hjärta, men ville ej visa det, utan  
dölde det under lötsad kallsinnighet för all sentimen-  
talité och bibehöll ett nästan orubbligt, godmodigt legn.  
Sådan var, i korthet berättadt, herr Gylden senior <sup>sinre</sup> ~~den~~ <sup>sinre</sup> ~~den~~  
miska.

Fru Gylden var en god och ädelsinnad kvinna, mottag-  
lig för alla intryck, men stadse vänlig mot sin man och  
sina underhafvanden. Aldrig hörde man henne gråla  
~~från~~ <sup>med</sup> sin man eller tråta på sina jungfrur. Men oaktadt  
detta var hon <sup>en</sup> god husmoder, som förstod konsten att  
hålla ordning i sitt hus och på sina tjänare att lyda.

De båda makarna, och i synnerhet modern, älskade som mest <sup>skä</sup> sin son och förde med honom ett lyckligt lif tillsammans. Det första molnet på deras lyckas klara himmel visade sig, när Eduard reste till Helsingfors för att ta sin studentexamen. Men detta lätta moln lemnade snart plats för solens strålände ljus, när samma son hemkom till sina älskade föräldrar såsom nyss blifven student med utmärkta betyg. Och föräldrarnas stolthet kände inga gränser, när deras Eduard tog graden och blef promoverad medicine-doctor med högsta vitsordet — och det vid fjugo års ålder!

Andra molnet uppstod, då Eduard i och för sina studier anträdde sin långa utrikesresa. Men denna aflopp lyckligt och väl, och nu var Eduard åter på hemmets älskade jord, hos sina kära föräldrar.

— Jeså, nu äro vi hemma, sade herr Gylden, i det de stannade framför ett tvåvånings hvitt stenhus med paradgång.

— Hvad! Är detta pappas hus? stammade Eduard och tog ett steg tillbaka för att betrakta den prygliga byggnaden. Men vi bodde ju ej här förut! Detta hus har jag aldrig förr sett.

— Det är en öfverraskning, min gosse, underrättade modern.

— Jo, vi låto bygga det för din räkning, min son, sade fadern; du får nu bo här och ställa efter behag. Här har du dina arbetsrum, dina mottagningsrum, här har du dina öfriga rum för dig och din hustru, min gosse, när du tager dig en sådan — med ett ord: detta hus är ditt, Eduard.

— O, mina kära, älskade föräldrar, sade Eduard med rörelse och fryckte varmt deras händer. Detta blir då mitt, ack, hvad... men hvor bon I, pappa och mamma? Ack, förlåt, I bon ju hos mig!

— Det beror på dig, min gosse, sade herr Gylden.

- På mig! Då stannen i naturligtvis kvar.
- Ser du, Johan, jag sade ju det, inför modern, ömt blickande på sin son.
- Vi hafva nog ett annat hus ute i staden, om... , be-  
jude Fadern.
- Hvad tänker du på, pappa... I skolan bo hos  
mig, det är afgjort. Ack, hvilket lykkligt lif vi skola  
föra!
- Det är kallt ute... Jag tror det är bäst vi gå in,  
mente den praktiske herr Gylden.
- Du har rätt, pappa. Låt oss skynda in —
- Och se på, hur där ser ut, tillade fru Gylden.
- Herr Gylden tog fram en nyckel och satte den i parad-  
dörrens lås.
- Hvad skola vi göra med mina res saker? frågade  
därunder Eduard, som händelsevis kommit att varsebli-  
va den lilla gossen med stolpkätken.
- Låt gossen bära upp dem, tillrådde modern.
- Han är alltför liten... och jag åter är alltför frön  
till det, svarade Eduard.
- Vänta!... jag skall säga till åt Andersson, en be-  
tjent, sade fadern.
- Han öppnade dörren.  
Alla tre inträdde.
- Eduard såg en liten, nätt kammer, såsom han tyckte,  
med dörrar på sidorna och en frappa uppåt i fön-  
den.
- Hvilken nätt kammer! utropade han.
- Detta är ju bara farstus <sup>hans barn</sup>! svarade fru Gylden.
- Bara farstu! utropade "barnet."
- Herr Gylden slog upp en dörr till venster.
- Det är betjenternas kammare, upplyfte han. An-  
dersson, är ni här?
- Ja, herr kommerserådet, svarade den tillfrågade  
och frädde ut.
- God afton, Andersson! helsade Eduard vänligt.

— Är det herr ... , frågade betjenten.

— Ja det är min son, herr Eduard, doktoru, sade fadern.

Betjenten gjorde en bugning.

— Andersson skulle vara god och lära upp herrns saker där utifrån, befälde herr Gylden, pekande mot dörren till gatan.

Andersson gick.

— Nå... nu gå vi upp, sade herr Gylden därpå.

Han steg upp för Trappan, följde af fru och son.

De inträdde i ett ganska stort rum på venstra sidan af Trappansatsen. Det hade ett fönster åt gården och två nedgångar, en ut, en till salongen och en till ett annat rum.

— Här är Tamburen, Eduard, sade fru Vilhelmina.

— En fin Tambur! lofordade hennes son med tår. Och detta kapten Tatt inrett åt mig!

— Möbleringen har du din mamma att tacka för, sade kommerserådet.

Några jungfrur, hvilka presenterades såsom Brita, Lina och Josefina, hjälpte att aftaga hänskapets ytterlagg och hänga dem på knaggarna, som utgjordes af hjorthorn.

Herr Gylden öppnade salongdörren, hvarvid ett starkt ljussken strömmade ut i Tamburen, hvilken endast upplystes af en från taket nedhängande lampa.

Fru Gylden skulle just vid Eduards arm inträda i salen, då ett oväsen hördes från Trapporna, till hvilka Tamburdörren hade lemnats upppe, och afbröts då och då af snyftningar.

— Förlat, mamma, men jag glömde... , sade Eduard och slet sig lös från modern samt stode ut.

## Tredje Kapitlet.

### Eduards berättelse.

Medan Eduard rusade utför Frappan, upphörde grälet och en last slyftningarna hödd ämnade från farstun.

Betjenten hade frodigtvis gått ut för att bära upp de saker, <sup>möjligtvis</sup> som ännu voro kvar på kisten. Den lilla gossen, som följt med från stationen stod i hörnet vid utgångsdörren och snyftade.

Eduard närmade sig den lilla stackarn med en fråga på läpparna, men denne förekom honom i det han utropade:

— Se goda herrn! Jo' va' bra, att herrn kom! Herrn ha' glömt att ge mig drickspengar.

Vid dessa ord borttråkade gossen tårarna och bläckade på herrn. Eduard svarade genast vänligt:

— Jo, min lilla vän; jag glömde att ge betaldot; men var lugn, du skall nog få.

Därmed stoppade han handen i byxfickan och drog upp sin börs af grönt silke.

— Hvarför grät du nyss, min lilla gosse? frågade han.

— Int' grät ja', påstod gossen bestämt.

— Nä — snyftade då?

— Jo, si, den där långa karlen, som å' där ute nu, han släppte ner kistan på mina fötter, han, svarade pojken med gråten i halsen.

— Stackars barn, det tog väl mycket ont?

— Jo, de' fo' så vrysligt ont, så.

— Huru kom han att falla kistan på dina fötter?

— Jo, si, han kom ut till mej ä' så, att ja' sku' bära kistan upp med honom, ä' så våga' ja' int' säga nej... ä' så fo' ja' i kistan med honom... ä' så va' den så vrysligt tung, så... ä' så när vi hadde kånka' den ut upp, så ot' ka' ja' int' mera... ä' så fällde ja' den på fötten... men,

si, de' va' ända' houses fel, för hva' sku' kan säga åt mej  
att ja' sku' bära opp den...

— Nå ja, det var illsa gjort af Andersson, och jag sku  
förekälla honom det. Se här har du, min gosse! tillade  
Eduard och räckte gossen en femmarksedel.

— Ack, hva' go'a herrn ä' snäll... Tackar, sade  
gossen och gjorde en klumpig bugning, i det han skrapade  
med foten på ett himmelskriande sätt.

— Frösta dig nu och var glad! Hvad heter du?

— Josef.

— Nå, Josef, hvilket är ditt Tillnamn?

— Tillnamn... hva' ä' det för ska'?

— Det vill säga; har du ej något annat namn än Jo-  
sef?

— Ah ja, ja' heter Josef Nylund, ja'.

— Hur gammal är du?

— Tolf är.

— Sää... jaja, du är redan Tolf år?

— Ahja... ä' lite till än.

— Leffa dina föräldrar?

— Pappa, han ä' i grafven, men mamma, hon leff-  
ver... ä' hva' hon nu ska' bli glad, när ja' hemtar så kär  
mycki' pengar åt henne! sade gossen och blickade på se-  
dellu.

— Om du lofvar att nått framteruna femmarken  
åt din mamma, skall du ännu få femtio penni åt dig  
själf, Josef.

Eduard drog en silfverslant ut från börsen och gaf den  
åt Josef, som åter förlorade sig i Tacksägelse.

— Klocken är mycket... gå hem nu, Josef! En annan  
gång skall jag tala mera vid dig. Farväl!

Han klappade därvid gossen på hufvudet, och denne  
sprang ut genom dörren och försvann.

Andersson sysslade allt ännu vid släden.

Eduard närmade sig dörren och tillade ut.

— Är Andersson där?

— Ja, svarade denne fräckt, i det han frätte fram bakki-  
från dörren.

— Andersson har lyssnat, ser jag. Han må Tage Nia va-  
ra att aldrig mera göra det och ej heller bete sig så elakt  
mot ett stackars barn... Päs upp sakerna nu och lägg stä-  
den någon stades... den tillhör stationsinspektoren... imorgon  
får Andersson föra den Nia honom.

Sedan Eduard sagt detta, vände han dörren ryggen och  
kastade uppför Frappan, Ty han frös duktigt.

Så Frappansatsen stod fru Jyldén.

— Kom in, min ädelmodige gosse! Supén väntar, sade  
hon leende och tog Eduard vid handen.

En timme därefter låg Eduard i sin säng uti sitt bekvä-  
ma och komfortabla sofrem, vaggad af ljupa drömmar, ef-  
ter en lång, händelserik dag.

Följande dag sutto våra tre vänner i salongen: modern  
med sin älskade son i en med rött siden öfverdragen soffa,  
fadern i en fauteuille mitt emot. På divanbordet emellan  
dem stod en bricka med fullständig kaffeservis af dyrbart  
Sèvres-porslin. En sötlande arom uppsteg och utbreddes sig  
från de fyllda kopparna, som alla voro märkta med namnet  
Eduard: det var den första presenten på julaftonsdagen.

Decembersolen tittade in genom de höga fönstren och be-  
lyste där utsökt fina möblerna, de dyrbara konststyckerna  
och de värderika Tapforna i detta rum, där allt strålade  
af ljus och personerna af förnöjelse och sann glädje.

Eduard förtäljde om sina resor i Europa, om allt det  
sköna och stora han sett och hört — om Tuilerierna i Pa-  
ris, om Vatikanberget, påfven och Peterskyrkan i Rom, om  
Keapels golf — om Söderus himmel — om Italiens Konstskat-  
ter — med ett ord: om allt det naturen och människohanden  
har att uppvisa i Europa, det minsta fastland på jorden och  
dock det mest framstående, civiliserade

Edwards framställning var rik på poesi, lätt uppfattlig och åskådlig; hans åhörare voro förtjusade och tyckte sig i andanom se alla de detaljer och skatter ~~Edwards~~ beskref för dem.

Han talade om allt i ordning.

Därför var det först mot slutet han berättade om den nändelse, som fördröjt Tåget; och då den röt vår historia, skole vi här återgifva den med hans egna ord:

"Klockan var i går kvart före sex på eftermiddagen, när jag afreste från Societetshuset till bangården. Tio minuter senare var jag där, köpte mig biljett och gick ut på plattformen ~~och sökte~~ <sup>för att söka</sup> mig plats i någon vagn. Men det fanns ej mer än en andra klassens kupé, och jag fick därför nöja mig med ett hörn nära förren på ~~den~~ <sup>den vägra</sup> af dessa långa soffor som ~~från~~ <sup>från</sup> sammankinda wagonens längidor och bildade liksom en liten skild kupé för sig med sina utgångsdörar på sidorna.

Kupén var som sagt alldeles öfverfylld med passagerare, och jag öppnade ena fönstret för att få frisk luft. Midtemot mig satt en äldre herre med glasögon och ljusgult, långt skägg. Han läste tidningar och åt pastiller. Jag tyckte att han såg så komisk ut och betraktade honom i början ganska noga. Han brydde sig ej om det, blott om sin tidning och sina pastiller.

Mellan Helsingfors och Malen kom konduktören in och framskade våra biljetter. Jag hade min i ~~portemonnären~~ <sup>plånboken</sup>, och då jag öppnade denna, där äfven en femhundramarksedel förvarades, såg jag herrn mannen imot mig noga gaf akt på mina rörelser. Konduktören tog biljetten och jag stoppade plånboken i bröstfickan.

På de följande stationerna aflägnade sig efter hand alla passagerare, och jag blef ensam kvar i sällskap med min man.

När Tåget närmade sig Helsing., lutade jag mig något ut ~~ut~~ <sup>genom</sup> fönstret för att i nyfikenhet skåda omkring mig. Då kände jag hur någon fattade i mig bakifrån, ~~och jag~~ jag vände mig hastigt om, hvarvid jag med hela min kropp kom att stöta till framlängan.

Jag ansåg mig emellertid som den förolämpade och årnade därför utan vidare återtaga min förre ställning, men mannen sade på Tyska:

— Entschuldigew Sie, mein Herr; erlauben Sie mir, das



Fenster zuzumachen? Es zieht sehr.

Härvid gjorde han en utmärkt artig buggning.

Jag blef genast mildare ständ, och då han tillade:

— Ich bin nicht wohl: ich habe Kopfschmerz,  
så blef jag såsom medicinare genast öfvervunnen och stängde  
förstret, hvarpå jag bad om ursäkt och satte mig.

Vi skulle just börja ett samtal om hufvudvärk m.m., då  
tåget stannade.

Hjvinge! Hjvinge! hördes Stationskarlens entoniga  
röst.

Min kamrat steg upp, räckte mig helt vänligt sin hand  
och sade:

Es war mir sehr angenehm, Ihre Bekanntschaft zu machen,  
und hoffentlich Treffen wir uns noch einmal wieder. Adieu,  
mein Herr!

Jag svarade, konduktören öppnade dörran och ~~jag~~ <sup>han</sup> steg ur.

En stund därefter var jag åter på väg och sysselsatte mi-  
na tankar med den besynnerlige, men dock artige tysken.

Jag började känna mig smält hungrig och steg därför af vid  
Hjvinge. Jag gick in i restaurationen, requirerade ett par små-  
gäsar och en flaska öl, och åt och drack med god appetit. När jag  
slutat, frågade jag, huru mycket jag var skyldig, hvarpå jag stack  
handen i byxfickan, där jag vanligtvis håller min bors, för att  
taga fram denna och betala det begärda.

Jag blef en smula förvånad, när min bors var borta. Jag kån-  
de efter i mina andra fickor — men utan resultat; borsen var  
och förblef försvunnen.

Som en blist kom det då för mig, att jag borde se efter plän-  
boken. Jag knäppte upp rocken och lade handen i bröstfickan.  
Jag stod som slagen af åskan: plänboken fanns ej där.

Idetsamma ringde klockan till afresa. Jag blef utom mig.

— Jag är bestulen, bestulen! utropade jag.

Cherriskorna omkring mig hörde mitt utrop och närmade  
sig. Jag blef förvirrad och blygdes öfver mitt uppförande.

lugnande mig, vände jag mig till personerna bredvid mig.

— Finnes det någon af herrarna här, som skulle vilja göra mig en tjänst? Jag har blivit bestulen <sup>både</sup> på min plånbok och kofs, och är nu ej i stånd att liquidera min räkning, men med det första . . .

De sågo misstroget på mig, men en man med ett ärligt, solbrunt och väderbitet ansikte <sup>och</sup> klädd som en sjö~~man~~kapten, steg fram och sade:

— Hur mycket är herru skyldig?

— 90 penni, svarade jag.

Han smilog och betalade.

— Tack, sade jag och räckte fram handen, jag är er en vigt förbunden, min herre.

Han skakade kraftigt min hand, och i detsamma hördes konduktören ropa från plattformen:

— Stiga in i vagnarna, mina herrar! Tåget afgår om några sekunder.

Vi skyndade alla ut.

— Hvilken klass har ni, min herre? frågade min nye vän af mig.

— Andra.

— Godt . . . jag har samma klass . . . vi följis åt.

Jag förde honom till min vagn och steg in. I samma ögonblick hörd hvisselpipan, och tåget satte sig i rörelse.

— Jag får ännu en gång tacka er, min herre, förjude jag.

— Behöfs inte för en så liten tjänst, afbröt han mig.

Jag talade icke mera om saken, utan presenterade mig; han gjorde detsamma, och jag fick beta att hans namn var Stenberg, kapten till yrket, såsom jag gissat.

Sjömän äro i allmänhet prestamma, utom då de äro i utöfringen af sin tjänst, och således kom samtaleet snart i gång. Vi talade om hvarjehanda saker, hvarvid jag märkte, att kapten Stenberg var en ganska bildad man, då han plötsligt utropade:

— För skock granater! Fros jag inte den där är en grön sil-

kerbörs!

— Hvad! Hvar? frågade jag hastigt, ty min börs var ju just en sådan.

— Där bredvid er!

Jag såg mig om och — upptäckte min egen silkesbörs, som du, mamma, sticket.

Jag blef naturligtvis helt angenämt öfverraskad...

I detta ögonblick ringde det på Tamburklockan.

— Någon kommer! utbrast fru Gylden. Flirket led samt afbrött... men...

Betjenten öppnade salongsdörrarna och anmälde:

— Herr Olof Gylden.

## Fjärde Kapitlet.

### Fortsettning på Eduards berättelse.

Den som nu inträdde var en lång, mager man med blekt ansigte, stor näsa och små, grå ögon, hvilka då och då sköta genomträngande blickar, till ingen del hindrade af de runda, gulokägade glasögonen. Han var klädd i svarta benkläder och dito bojor. Med venstra handen, som var betäcktes af en hvit glacéhandske, höll han i ett litet röspå med guldknapp. Högra handen var bar. I hela hans väsen rådde en viss distinktion och sällskapsvana, edlaast hans förtorkade utseende.

Han såg ut att vara åtminstone femtio år, ehuru han ej var fyratis. För tillfället gaf han sitt ansigte ett allvarsamt och ängsligt utseende, ehuru en physiognomists granskande och erfarna blickar icke skulle undgått det besynnerliga, nästan hänfylla och triumferande, uttrycket kring munnen och i ögonen.

Denne person, som af betjenten benämnts herr Olof Gylden, var verkligens Johans Gyldens, Eduards fars, yngre bröder. Dessa båda, jämte en syster, fröken Heloise, voro de enda öfverlevande, systronen af aflidna bokhandlare Gyldens ~~hustru~~

barn.

Edwards far var vid tiden för vår berättelse ungefär <sup>lev</sup> 80-  
 ratis, Olof Frettiö och fröken Heloïse Frettiöfem är gam-  
 mal. Vänskapen mellan de båda bröderna och mellan Johan  
 och Heloïse hade aldrig sedan faderns frånfärd varit så in-  
 tim som mellan de båda yngsta syskonen. Detta dock icke  
 från Johans sida, ty i djupet af sitt hjärta lyfte han en varm  
 känsla för ~~hans~~ och syster.

Hvaraf härledde sig då dessas kallsinriighet?

Helt enkelt af afundsjuka. Äldste brodern hade nämligen  
 fått arfva bokhandeln, hvilken inbringade som nettovinst om-  
 kring sextusen mark om året, samt dessutom en förmögen-  
 het på 150,000 mark, hvaraf räntan blef öfver sjutusen mark,  
 medan Olof och Heloïse endast fått sjuttiofemtusen per  
 man.

Olof hade visserligen en liten bankassörstjänst, som  
 inbringade honom någon 1000 mark i året, men emedan han  
 älskade ett komfortabelt lif, hade han ej gift sig af fruk-  
 tan att mästa förkaka detta sitt nöje, denna sin passion.  
 Sålunda hade ären förflytt, och hela herr Olof Gylldén  
 eftersträfvat gick ut på att lefva bekvämt och förtjuna pengar,  
 utan att så synnerligen fästa sig vid medlen, hvilka ändamä-  
 let i hans öyke helgade.

Fröken Heloïse liknade mycket denne sin värde broder.  
 Hennes hand var särdeles eftersträfvad, isynnerhet då hon  
 ännu var ung, men hon gaf sig sken af att vara öfvermå-  
 tan stolt och föraktfull mot männen. Och sanningen att  
 säga hade hon ett ganska giltigt skäl hertill. Hon hade en-  
 gång älskat, älskat lideligt — men blifvit föremådd, ehuru  
 hon trott sig vara älskad. Sedan dess hade hon aldrig ~~först~~  
 på att gifta sig; hon hade blott ett enda mål för ögonen  
 det att bli rik och kunna kunnas på den stroguel; men  
 fastän hon trodde sig hata honom — älskade hon honom äns-  
 ne.

Detta är en egendomlighet hos människan, som stundom för

hon tros rekommers; hon tros sig älska — och hon hatar, hon tros sig hata — men hon älskar, hon tros sig afguda sitt barn — medan hon i själva verket är en kall egoist.

Ännu vilja vi tillägga, att Fröken Gylden hade en ståtlig vänt, en behaglig gång och ett ganska vackert, ovanligt ansikte, dock utan att vara skönt. Framdeles, när vi presentera henne för läsarna kunna vi närmare beskrifa hennes person.

Låt oss nu återvända till salongen.

— Välkommen, broder Olof! Hvad förskaffar Oss något af ditt besök?  
... och har du sett, hvem som kommit hem? Hellsade herr Johan Gylden.

— Goddag, broder! och goddag, kära svägerska! Välkommen hem min gosse! Jag hoppas I alla män väl? svarade Olof i det hans skakade hand med sina anförwandter.

— Tack, Olof, vi må mycket bra ... och huru skulle vi kunna annat, då vår älskade Eduard kommit hem! sade fru Vilhelmina, i det hon med handen höjde sin sväger att sätta sig.

Denne kastade sig rätt maktigt i en fauteuille, och brodern tog O's orda:

— Det är sällsynt att få se dig hos oss, Olof. Jag anar där för att...

— Javisst, afbröt Olof, i det han försökte le, jag får be om ursäkt hos min kära fru Vilhelmina för mitt långa utblifvande, men, ser ni, affärer, affärer...

— Hå körs! hvad kan det vara för viktiga affärer? småskrällade Johan.

— Penningaffärer, min broder...

— Penningaffärer?

— Hvad annat då! Du vet ju, att jag är kassör i...

— Och just därför tycker jag, att du borde ha det ganska stilla, min broder.

— Då bedrar du dig, Johan ... Chen, tillade han med mulnad panna, lemnom detta ämne!

— Som du vill.

— Du ser ej rätt glad ut, Olof? frågade fru Gylden.

— Det är sant, Vilhelmina.

- Du är väl ej sjuk?
- Nej, tack för det... cheu...
- Men någonting ligger dig på hjärtat? bifogade herrn  
Eduards far.
- Lansätten mig från alla häu, och jag...
- Och därför måste du kapitulera.
- Jo, men icke nu.
- Icke nu?
- Nej.
- Hvad vill det säga?
- Det vill säga, att ...
- Att?
- Att jag vill tala om en allvarsam sak med dig, Jo-  
han, svarade Olof högtidligt.
- Min gud! du förskräcker mig, Olof! utropade Eduards  
moder.
- Lemn om hela saken tillsvidare, sade han.
- Men om det är angeläget?
- Ah ja! det var egentligen, därför jag kom hit.
- Hvad kan det vara? Afven jag blir orolig, sade Jo-  
han Gylden.
- Olof hörde ej sin broders ord, utan slog plötsligt om och  
yttrade:
- Du har ingenting ännu sagt, Eduard. Inte är du väl  
missnöjd med mig?
- Huru kan farbrod säga så? utbrast denne. Hvarför  
skulle jag vara missnöjd med farbrod?
- Ah!...
- Jag ville blott icke blanda mig i samtalen.
- Nå! Nog hade du ju kunnat göra det!... och jag  
tror, jag störde er, när jag kom?
- Ksst icke, genmätte fru Gylden. Eduard berättade  
om sina resor.
- Att jag gick miste om den saken!
- Om farbrod ville..., började Eduard
- Hvad?

— Höra något om mina resor, kunde jag ju berätta om. Inte har väl mamma något emot det?

— Svårtom, mingosse! Berätta, berätta! Under tiden skall jag aflägsna mig på ett par minuter.

Fru Gylden gick för att ombesörja kaffe. Det gamla hade nämligen borttagits förvän Olof anlände.

Eduard omtalade åter sina resor och intryck.

Både fadern och farbrodern syntes uppmärksamt lyssna till hans ord, ehuru nog den senare. Tankar vore annorstädes. Men då Eduard kommit så långt i sin berättelse, att han fått plats på färdet, som skulle föra honom från Helsingfors till Tavastehus, utbrast farbrodern:

— Å propos färdet! ... Det blef ju försenadt i går?

— Ja, svarade Eduard.

— Hör på blott, uppmanade dennes far, Eduard går ju att berätta om denna tilldragelse.

— Jaså, låt höra!

I detsamma inkom fru Gylden, åtföljd af en jungfru med kaffe. Ett afbrott uppstod så länge kaffet dracks, men då detta var gjort, började vidtog Eduard åter.

Och vi fortsätta nu ~~hans~~ händelsen på färdet, där skafbröts:

„Jag blef naturligtvis helt gladt öfverraskad vid åsynen af min silkesbörs, som jag ansett förlorad.

Jag fattade den genast med handen och kände att det var pengari den.

— Pengarna äro kvar! utbrast jag.

— Förlåt, min unge vän, men huru stors summa innehåller er börs? frågade detsamma kapten Stenberg.

Jag kände mig en smula särad, men svarade dock:

— 12 mark 60 penni.

— Bra! Låt oss se, hvad denna innehåller.

Jag tomde börsen. Beloppet var riktigt: 12 mark 60 penni.

— Godt. Det är er tillhörighet, sade min kamrat.

- Ni misstänkte mig, herr kapten? frågade jag sorgsed.
- För all del, men jag är praktisk. Förtåt mig, om...
- Nå ja, jag förtår er. Tillåt mig att återbetala min skuld.
- Gärna, herr Gylden, ehuru det var en småsak.
- Se här äro 90 penni.

Kapten Stenberg stoppade pengarna, som jag räckte honom, i sin börs och lät denna därpå försvinna i fickan.

— Jag är helt nöjd med er, min unga vän, sade han leende.

— Huru så? frågade jag nyfikt.

— Jo, emedan ni betalade er skuld.

— Ah! ... Men det...

— Inga men! Visserligen hade hvar hederlig man icke under dessa omständigheter ~~kunnet~~ <sup>bevisat</sup> undertå ~~att~~ <sup>att</sup> liquidera en hedersskuld, men ni ~~bevisar~~ <sup>bevisar</sup> ju också just härigenom att ni äro en karl att lita på...

— Ah! Hvad det...

— Jag afbryter er åter. Huru lätt hade ni ej kunnat låtas hafva glömt er obetydliga skuld till mig! Om jag i något sagt — hvad skulle då Gylden blifvit? Jo — att ni verkligen glömt den. Hvad skulle åter häraf följt? Jo — att ni alltid frändes förfarit på samma sätt, hvar för sig, och jag uttrötter er kanske?

— Visst icke .... ehuru jag sanningen att säga ej...

— Ej förtår min moralpredikning... Sake så?

— Något ditåt.

— Ni har rätt. men jag har fattat vänskap för er, unge man, och därför tillåter ni väl mig att ge er ett råd...

— Gärna.

— Nå, se här: Låna aldrig annars än då ni äro stadd i nöd! Försök, om möjligt, att betala er förra skuld, innan ni gör någon ny förbindelse! Betala slutligen alltid era skulder! Jag tager ej i beräkningen, att ni vore i den yttersta nöd, ty då har ni ej annat <sup>att göra</sup> än förlita er på Gud samt vänta och hoppas. Blif ej ledsen! Anse mig ej som för moralpredikant,



w

utan helt enkelt för en man, som gjort sina erfarenheter i lif-  
vet.

Kapten Stenberg räckte mig sin hand, och jag tryckte den med  
rörelse.

En stund sutto vi tysta.

Kanske jag i ert tycke skildrar detta något för nära, men jag har  
fått en ny vän i lifvet och jag är uppfylld af tacksamhet.

Min nya vän bröt tystnaden, i det han yttrade:

— Nu först kommer jag att tänka på, att ni blef bestulen. Hu-  
ru gick det till?

— Ja! Det är sammt! Jag vet icke.

— Ni vet icke?

— Nej— icke med bestämdhet, och jag är mätta förvånad

— Ni misstänker ingen?

— Nej, minsann!

— Tänk efter!

— Uhm! Jag bryr mig ej så mycket om hela saken.

— Huru mycket förlorade ni?

— Femhundra mark utom jänkeboken.

— En rätt vacker summa! Är ni rik?

— Ja, det vill säga min far.

— Sää. Er far lever; Kanske er mod också?

— Javisst.

— Ni är lycklig, min vän! Jag förlorade mina föräldrar  
vid åtta års ålder.

— Det var en förfärlig olycka!

— Ja — och inga besparingar.

— Ni var således utan allt? Min Gud!

— Alldeles utblottad... Två mindre systrar... Det var sorg-

ligt...

En far glimmade på det väderbitna kinden, nedrunnen från  
ögat,

— Men så har man nu kryssat sig fram till kapten, fortfarande  
Stenberg, och det är låt tillräckligt för att föda sig.

— Ni måste ha lidit mycket?

— Ahja... inte så utau.

— Lefva ena sykon ännu?

Vid denna fråga drog ett moln öfver kapteneus panna.

— Kanske jag är för nyfiken? Förlåt mig då, tillade jag.

— Hm..., svarade Stenberg, med en tillåtelse, minns vän, kunna vi tala om någonting annat.

Jag förvånades visserligen öfver den plötsliga öfvergången i hans ord, men jag ville icke stöta mig med min nya vän eller nedsetta mig i hans ögon genom att visa mig ogrannlag, därför jag strax genmätte:

— Det är verkligen pinsamt att uppehålla sig vid sorgliga ämnen — låtom oss därför återkomma till gladare.

Kapteneu syntes tillfredsställd och sånde mig en varm blick ur sitt djupa liggande öga.

— För att, yttrade han, i brist på annat, åter tala om stölden på er, så vill jag nämna, att jag tycker det vara bäst taga reda på tjufven.

— Ursäkta, men min mening är ej den.

— Huru så?

— Jo — ty, som jag redan sagt, innehöll plankboken ej mer än 500 finska mark...

— Näväl?

— Och som jag ej har lust att bli kallad inför rätta, anser jag det vara lämpligast, att...

— Att hvad?

— Att låta hela saken förfalla.

— Näja... sedt ur den synpunkten vore det kanske det bästa för att undvika obehagligheter.

— Ni är således också af min åsigt?

— Det vill säga: när jag försätter mig i er ställning, men om jag blifvit bestulen, hade jag ej lämnat målet åsido. Men skilnaden är emellan oss just den, att ni är rik, då jag däremot inte och jämnt kann uppehålla mitt lif.

Härvid nyckte han på allarna.

Jag hade mot slutet af vårt samtal tyckt mig finna någonting egendomligt, bitligt i kapteneu Stenbergs sätt — någonting, som man.

ej vanligtvis påträffar hos sjömän, hvilka för det mesta äro <sup>fredliga</sup> lugna, men utän att dock vara uppslupna.

Vårt samtal aftannade. Vi föllo hvardera i Tankar. Men i en hast ~~förmakade~~ <sup>genombröts</sup> mörkret därute af ett klart ljus, ~~och vi sattes~~ <sup>som förtat på den som</sup> lika det från Tusentals brinnande lampor.

Senare jag hann visa något utbrätt af förundran, utropade min Kamrat:

— Det var, sa mig Tusan, bestämt en <sup>riktig</sup> eldsvada! ~~stort färd~~ — ~~fast~~ <sup>hanske, skogen brinner?</sup>  
~~Det, för Gud, det är en klyffna till en vanlig slup!~~

I detsamma steg han upp och lutade sig mot dörren för att se ut....

— Nu kommer det, ~~skrek~~ <sup>afbröt</sup> Eduard sig själf.

— Hvad då? Frågade ~~han~~ hans farbror.

— Orsaken, hvarför Tåget fördröjdes.

— Du är då inblandad däri? Frågade Fru Vilhelmina

Ängsligt.

— Lugna dig, mamma, jag är ju frisk och sund!

— Min Gud, hvad var det då?

— Slöven ju!

— Nå?

## Femte Kapitlet.

### Tågets uppehåll.

Eduard fortsatte sin berättelse:

„Kapten Stenberg kastade sig, som sagt, mot dörren för att se ut....

Då — o fasa! — gaf han till ett skri: dörren gaf vika och kaptenen skulle störtat ned på banan....

I samma sekund grep jag helt mekaniskt i hans ena arm.

Dock skulle vi båda fallit ut från vagnen ned på

Vägen samt helt säkert slagit ihjäl oss, om ej jag med min venstra hand, som var ledig, hade fattat i första föremål, som mötte den.

Mina fingrar greps med öfvermenstelig kraft i läskansteget på dörren och blefvo sittande där, ehuru min arm var nära att gå af.

Allt detta gick för sig tusen gånger fortare än jag kunnat beskrifva det.

Vår ställning under dessa ögonblick, antas jag, var mycket komisk:

Jag, med fötterna inne i vagnen, venstra handen på dörrkanstaget och kroppen för öfritt i luften i en nästan horisontal ställning, höll med högra handen i kaptänens arm. Han ~~stod~~ sväfvade äfventedes i rymden, endast fasthållen af mig och sin ena läspets, som han fryckte mot wagnens frampsteg.

Huru komiskt intryck denna scen än kunnat göra var den likväl af allvarlig, farlig, hämsk karaktär.

Instinktlikt började vi båda högljudt skrika.

Jag tyckte att tåget saktade farten.

I samma ögonblick kände jag mina ~~öron~~ förslutas, mina fingrar slappas... mitt hufvud svindlade... jag släppte mitt tag och — vi ~~fällo~~ störtade ned... "

Eduard tyftnade för ett ögonblick.

Hans åhörare nyste — åtminstone hans far och mor, hvilka blefvo likbleka.

Under en sekund sade ingen ett ord.

Slutligen utbrast freyfylden:

— Du föll, Eduard! Ni föll! Herre Jesus! Ni skades väl ej?

— Nej, mamma... Det måste ha skett något under.

— Gudi vare tack och lof, som beskyddit dig, min son!

— Ja, mamma, du har rätt. Det var förfärligt. Insket Guds hand kunde skydda oss.

— Låtom oss vara tacksamma mot Herrom!

En ny tyjlnad följde.

Den fromma ~~fröken~~ Tackade Gud i en bön.

Olof Gylden tyckte sinna situationen pinsam, ty han afbröt den:

— Nå! Hur gick det sen, Eduard? Jag är särdeles nyfiken att få höra slutet.

Eduard villför sin farbroders begäran och fortfor:

„Jag lär legat afsvimmod någon gward Timme, då jag åter kom till sans. Det första jag gjorde, var att slå upp ögonen — men de bländades af ett starkt sken, och jag slöt åter till dem.

I detsamma hörde jag en kvinnoröst uttala orden:

— Jag tyckte, han öppnade ögonen.

— Ja — hans panna är verkligen ej mera så kall, yttrade en annan röst, som jag igenkände tillhöra kapten Stenberg; Tillika lades en hand på min panna.

Jag återgick nu fullkomligt medvetande, men var ändå för matt att röra mig. Jag höjde därför för andra gången, men helt varsamt, på ögonlocken, så att pupillen småningom vandes vid ljuset. ~~Under tiden återkom det passande hast tygligt för mitt minne~~ jag befann mig i en järnvägskupa. Det flammande skenet, hvilket inträngde utifrån belyste den grå soffan samt de två personer som voro i vagnen tillika med mig, nämligen det främman: de fruntimret och kaptenen.

Emellertid förstod jag ej, hvarifrån det besynnerliga ljuset härledde sig och kunde därför ej afhjälpa mig ifrån att utropa:

— Men hvad är då detta?

Den obekanta damen hade sakta samtalat med Stenberg, så att de icke gifvit akt på mig. Men när jag gaf till mitt utrop, vände de sig genast till mig, och kaptenen sade glatt:

— Bona! Nu är det ingen fara mer! Men, tillade han, då jag försökte resa mig upp, ligg ännu stilla — ni är för matt att sliga upp.

— Hvad har hänt? Jag minns ännu intet, frågade jag, sedan jag insett det rätt till min väns uppmärksamhet.

— Vänta! Hvila er litet först... sedan skall jag be-

rätta er allt.

Jag slöt ögonen.

— Det vore kanske bäst, om herr Gylden finge sofa, så  
de damen med sin behagliga stamma.

Jag öppnade åter ögonen.

— Ursäkta..., stammade jag, men hvem är ni, min fröken?

— Presentera mig, herr Kapten, sade hon leende till Skenberg.

— Fru Sola Hammar, min barndomsbekanta — herr Edward  
Gylden, min nya vän, presenterade han.

Jag hade nu blifvit så mycket herre öfver mig själf, att jag  
kunde framstamma några artighetsord. Och då jag ej kände några  
smärtor, då jag tyckte min snatthet vara försönnen, steg jag upp.

— Min Gud! utropade fru Hammar, var försiktig, herr Gylden  
...ni vacklar ju!...

Och jag vacklade ej.

I detsamma sade kaptenen:

— Och om ni vacklade, unge vän, så skulle jag mottaga er  
i mina armar, om ni blefve sjuk, skulle jag vårda er med  
samma kärlek, som modern sitt barn, som mannen sin rädda-  
re, ty ni har räddat mig, mitt lif under döden. Haf tack,  
min äble unge vän!

Och han drog mig i sin famn.

Jag var förvånad öfver detta plötsliga utbrott af Tacksam-  
het.

— Hvad säger ni... Jag...?

— Ja, fortsfor han, jag kan ej längre återhålla mig ifrån att  
tacka er, att bedyra er min eviga vänskap. Kom och se, och ni skall  
minnas!

Han drog mig till förstret.

Jag ansträngde mina minnen — och de återkommo smänin-  
gom. Töcknet som omgaf min hjärna, började skingra sig... lyset  
återkom... jag begynnade komma ihåg, hvad som passerat...

Villika började jag tänka redigare... jag förvånade mig öfver  
att tåget stod stilla, <sup>öfver</sup> det starka skenet, ropet och bullret  
utifrån.

Men jag fick förklarings på gatan, när jag kom till förstret.

Skogen, som låg knappa tusen fot från banan, stod i ljusan låga!

Eldotungorna flammade upp med ett klart sken, slickande trä. Den och höjande sig öfver deras kronor, slocknade åter, nedböjda af vinden och förvandlades så till en tjock, svart rök, som drefs söderut af den skarpa nordan.

Människorna voro i full syresättning, ehuru ~~det~~ sig ut att vara föga hopp om skogens räddande. Man skrek och höglade, sprang hit och dit, kastade snö på elden och högg ner träd i skogen för att hindra eldens framfart.

Skådespelet var majestätiskt, sådant man endast får se det i verkligheten.

Vi stodo tysta och betraktade den hämska scenen.

Slutligen frågade jag:

— Detta var anledningen till tågets stannande?

— Ja, till största delen, svarade kapten Stenberg.

— Till största delen? upprepade jag.

— Ja, ty personalen hörde äfven våra rop och stoppade därför.

Hon anade rätt, då hon antog, att jag fämint mig, hvad som passerat. Emellertid önskade jag ej komma hertil, utan, då jag idetsamma ihågkom, att en dam fanns i wagonen, vände jag mig genast om med en färdig ursäkt för läpparna, men den blef obehöflig, ty hon var borta.

— Ah! hvar är fru Hammar? utropade jag.

Kaptenen vände sig om.

— Hon ville väl af grundagenhet lämna oss för humanhand, förmodade han.

— Det var ett mycket behagligt fruntimmer... rent, antar jag?

— Icke alltför: åtminstone Brettis är.

— Sää. I alla fall är hon dock i sin bästa ålder. Jag tycker hennes namn låter bekant.

— Höjligt att ni hört det förut. Hennes man är en af Stockholms rikaste grosshandlare.

— Rikaste? Men...

— Jag tros mig veta, hvad ni menar, afbröt kapte-  
nen mig småleende, ni anmärkte, att hon var mycket enkelt  
klädd?

— Alldeles.

— Saken är den, att fru Hammar är den mest  
flärdfria, anspråkslösa och godhjärtade kvinna.

— Ni berömmar henne rätt entusiastiskt!

— Jag har skäl därtill. Hon är min barndomsvän  
vi ha varit upptillsammans ända tills jag fyllde 12  
år och sedermera länge njutit af hvarandras sällskap,  
så att jag, om någon, känner hennes karaktär. Men jag  
ser att ni ej ännu är rätt återställda. Ni behöfver hvil-  
la. Kasta er på soffan... jag skall gå ut på en stund.

Jag lydte uppmaningen, och han aflägsnade sig.  
Chycket har jag ej mera att tillägga. Sedan vi drojt  
ungefär en timme och en half vid olycksplatsen, och  
man slutligen blifvit berre öfver elden, fortsatte vi  
resan hem. Tåget tog igen en halftimme, och an-  
lände hit till Tavastehus klockan 11, som Jveten.

På aftonen var jag ej mera tillsammans med kap-  
ten Stenberg. Ty, sedan han tagit afsked af mig, idde  
samma tågl satta sig i rörelse, såg jag honom ej mera,  
han var hos fru Hammar.

Ja — nu är allt slut."

Edvard tystnade.

Moderns ögon voro fuktiga af tårar, äfven faders  
hade en dunklare glans; endast farbroderns små  
grå röjde ingen rörelse; de blittrade, lika hänfultt  
och skarpt som alltid.

— Låt oss tacka Gud, för att han låtit dig,  
min älskade gosse, hemkomma frisk och sund från en  
så förfärlig resa, sade modern.

Herr Olof pressade ihop läpparna och teg, medan  
Johan öfverväldigad af sin rörelse utbrast:



— Du har rätt, Vilhelmina, Gud har varit oss nådig  
Farbrodern fann för godt att höra upp sin röst och  
påminna sin broder om det samtal, de skulle ha anjien-  
de den angelägenhet, som detsför honom.

— Ja, det är sant, sade hans broder tacksamt,  
medan fru Vilhelmina sorgset och förebärande blickade  
på den hjärtlösa svågern, som hvarken förstod ähvel-  
ga en moders eller faders känslor.

— Kom! uppmånade Johan fyldeu sin bro-

der aftlägnade sig.

— Nu få vi tala fritt, min son, min älskade  
son, sade fru fyldeu därpå.

— Ack ja, mamma! Jag känner värtligen ej igen  
farbrod Olof.

— Nej, min gosse! Tyvärr! Han förändras, blir  
allt besynnerligare, kallare dag för dag.

Edvard svarade ej härpå, och modern öppnade däreft-  
ter med sin son ett samtal, som endast en stakad mor  
och älskad son kunna föra.

---

## Sjette Kapitlet.

Vi kunna nu lemna våra fyra samtalande ett ögonblick eller  
par och under tiden sysselsätta oss med några andra per-  
soner i vår roman, hvilka komma att intaga en ganska  
framstående plats däri.

Vi skynda från Tavastehus och återvända till den  
23 December på aftonen. Platsen är vägen från Malen  
till Helsingfors en verst utom denna stad.

Såsom läsaren ofvifvelaktigt påminner sig, var af-  
tonen kall och blåsigt